

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

13 päivänä kesäkuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Valtiontuki – Päätös 2009/402/EY – Ranskan tasavallan toteuttamat hedelmä- ja vihannesalan kampanjasuunnitelmat – Tuen toteaminen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi – Takaisinperimismääräys – Päätöksen soveltamisala – Maatalousalan talouskomiteat

Asiassa C-505/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) on esittänyt 26.7.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 30.7.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Copebi SCA

vastaan

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer),

Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentationin

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Lycourgos, E. Juhász, M. Ilešič ja I. Jarukaitis,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Copebi SCA, edustajanaan N. Coutrelis, avocate,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas, C. Mosser ja A.-L. Desjonquères,
- Euroopan komissio, asiamiehinään B. Stromsky, X. Lewis ja W. Farrell,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Ranskan toteuttamista hedelmä- ja vihannesalan kampanjasuunnitelmista 28.1.2009 tehdyn komission päätöksen 2009/402/EY (EUVL 2009, L 127, s. 11) tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Copebi SCA ja Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer) ja joka koskee FranceAgriMerin ensin mainitun osalta tekemän sellaisen maksupäätöksen kumoamista, joka koskee tälle valtiontukena vuosina 1998–2002 maksetun summan ja siihen liittyvien korkojen takaisinperimistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus (EY) N:o 659/1999

- 3 [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL 1999, L 83, s. 1) 1 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, h alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

--

- h) ’asianomaisella osapuolella’ jäsenvaltiota, henkilöä, yritystä tai yritysten yhteenliittymää, jonka etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, erityisesti tuensaajaa, kilpailevia yrityksiä ja alan järjestöjä.”
- 4 Kyseisen asetuksen 6 artiklan, jonka otsikko on ”Muodollinen tutkintamenettely”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetään asiaan liittyvät oikeudelliset seikat ja tosiseikat lyhyesti, komission alustava arvio ehdotetun toimenpiteen tukiluonteesta ja epäilyt toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Päätöksessä pyydetään asianomaista jäsenvaltiota ja muita asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa asetetussa määräajassa, joka yleensä on enintään yksi kuukausi. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi jatkaa asetettua määräaikaa.”

Päätös 2009/402

- 5 Päätöksen 2009/402 15, 17, 24–27, 29 ja 71 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(15) Kahdeksan maatalousalan talouskomiteaa (Rhône-Méditerranée, Grand Sud-Ouest, Corse, Val de Loire, Nord, Nord-Est, Bretagne ja Normandie) on saanut useiden vuosien ajan julkisia varoja, joita on myöntänyt erityisesti [Office national interprofessionnel des fruits, des légumes et de l'horticulture (Oniflhor)] ja joita on käytetty kampanjasuunnitelmiksi kutsuttujen

tukijärjestelyjen rahoittamiseksi. Niihin on sisältynyt Ranskassa korjattujen maataloustuotteiden markkinoimiseksi tarkoitettuja toimia sisämarkkinoilla ja yhteisön ulkopuolisilla markkinoilla, erityisesti kriisiaikoina.

--

- (17) Ranskan viranomaiset selvittivät 26 päivänä joulukuuta 2002 päivätyssä kirjeessään toimien tosiasiallisen luonteen osalta, että toimilla oli tarkoitus estää tai kriisiaikoina lieventää liikatarjonnan tilapäisvaikutuksia suhteessa tarjontaan kolmella tasolla: yhteisön ulkopuoliset markkinat, sisämarkkinat ja jalostus.

--

- (24) Ranskan viranomaiset selvittivät 26 päivänä joulukuuta 2002 päivätyssä kirjeessään, että asianomaiset alat rahoittavat kyseisiä toimia 30 tai 50 prosentilla ja että jäljelle jäävän osan rahoittavat viranomaiset.

- (25) [Fédération des comités économiques agricoles rattachés à la filière de production des fruits et légumes (jäljempänä Fedecom)] selvitti yksityiskohtaisesti kampanjasuunnitelmien rahoitusmekanismien sekä komiteoiden aseman. Ranska ei kiistänyt kyseisiä selvityksiä.

- (26) Fedecomien mukaan sovellettavat toimenpiteet olivat yksinomaan Oniflhorin laatimia, ja talouskomiteoiden oli sovellettava niitä. Oniflhor teki kunkin kampanjan yhteydessä ja kunkin kasvilajin osalta päätöksen toteutettavista toimenpiteistä, ja asianomainen kansallinen jaosto oli vastuussa toimenpiteiden toteuttamisesta. Oniflhor päätti myös kullekin suunnitelmalle myönnettävistä määristä sekä maksuista, jotka talouskomiteoiden oli maksettava.

- (27) Toimenpiteet rahoitettiin talouskomiteoiden hallinnoimasta toimintarahastosta. Rahaston toiminta perustui samoihin periaatteisiin kuin hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 28 päivänä lokakuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 [(EYVL 1996, L 297, s. 1)] 15 artiklassa säädettyihin yhteisön tukiin sovellettavat periaatteet siltä osin, että tuki rahoitettiin osittain julkisella tuella ja osittain jäsenenä olevien tuottajien (nk. alakohtaiset osuudet) rahoitusosuuksilla, jotka perustuivat kaupan pidettyjen hedelmien ja vihannesten määriin tai arvoon. Alakohtaiset osuudet eivät koostuneet sääntöjen laajentamista koskevista maksuista. Ne eivät näin ollen olleet asetuksen nojalla pakollisia.

--

- (29) [Tässä 29 kohdassa] olevassa taulukossa on yhteenveto Oniflhorin kampanjasuunnitelmien mukaisesti vuosina 1992–2002 maksamista määristä euroina. Määrät on eritelty vuosien ja toimien mukaan. Vuosien 1992 ja 1993 osalta taulukossa esitetään kuitenkin ainoastaan tuen kokonaismäärä. Ranska selvitti, että Oniflhorin arkistojen perusteella ei ole enää mahdollista toimittaa tarkkaa erittelyä kyseisiltä kahdelta vuodelta.

--

- (71) Komission käytettävissä olevien tietojen mukaan kampanjasuunnitelmat sisälsivät toimenpiteitä, joiden tarkoituksena oli helpottaa ranskalaisten tuotteiden ylitarjonnasta yhteisön markkinoilla aiheutuneita kriisejä erityisesti tukemalla myyntihintoja, varastointia tai sadon osittaista tuhoamista sekä tarjoamalla tuoretuotteiden jalostamista koskevia taloudellisia kannustimia. Euroopan unionin ulkopuolisilla markkinoilla vientituilla oli tarkoitus edistää ranskalaisten ylijäämätuotteiden menekkiä, ja tuet saattoivat parantaa toimijoiden kilpailuasemaa. Kyseisiä tukia myönnettiin ilmeisesti hinnan ja tuotetun määrän perusteella.”

6 Kyseisen päätöksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Valtiontuet, jotka Ranska on [SEUT 108 artiklan 3 kohdan] sääntöjen vastaisesti täytäntöönpannut ranskalaisia hedelmä- ja vihannestuottajia koskevinä kampanjasuunnitelminä vuosina 1992–2002, eivät sovellu yhteismarkkinoille.”

7 Kyseisen päätöksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Ranskan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen yhteismarkkinoille soveltumattomien tukien perimiseksi takaisin tuensaajilta.

2. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti.

– –”

8 Saman päätöksen 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

9 Oniflhor, jonka oikeudet ovat siirtyneet FranceAgriMerille, on Ranskan valtion alaisuudessa toimiva teollisuuden ja kaupan alan julkinen laitos, jonka tehtävänä oli erityisesti hedelmä- ja vihannsalan taloudellisen tehokkuuden parantaminen.

10 Oniflhor otti vuosina 1998–2002 käyttöön suhdanneluonteisen kannustimen, jolla teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden jalostusteollisuutta kannustettiin tekemään toimitussopimuksia, kutakin kyseessä ollutta markkinointivuotta koskeneen taloudellisen tuen muodossa.

11 Kyseinen tuki oli tarkoitettu tuottajaryhmille, jotka olivat kyseisenä satovuonna toimittaneet Bigarreau-kirsikoita jalostusteollisuudelle toimialakohtaisen sopimuksen nojalla tehtyjen monivuotisten sopimusten mukaisesti.

12 Oniflhorin maksama tuki toimitettiin comité économique bigarreau industrie -nimisen elimen kautta, ja tämä puolestaan siirsi varat jäsenilleen, joista Copebi sai yhteensä 2 823 708,83 euron suuruisen summan.

13 Niiden tukijärjestelyjen osalta, jotka muun muassa Oniflhor toteutti Ranskan tasavallan hedelmä- ja vihannsalalla täytäntöön panemien kampanjasuunnitelmien yhteydessä, kantelun seurauksena tekemässään päätöksessä 2009/402 komissio katsoi, että Ranskan hedelmä- ja vihannsalalle maksetuilla tuilla pyrittiin helpottamaan ranskalaisten tuotteiden menekkiä vaikuttamalla keinotekoisesti myyntihintaan tai markkinoilla tarjottaviin määriin. Se katsoi, että tällaiset toimenpiteet olivat unionin oikeuden vastaista valtiontukea, ja määräsi tukien takaisinperimisestä.

14 Tämä päätös pysytettiin unionin yleisen tuomioistuimen 27.9.2012 antamassa tuomiossa Ranska v. komissio (T-139/09, EU:T:2012:496) ja sen samana päivänä antamassa tuomiossa Fedecom v. komissio (T-243/09, ei julkaistu, EU:T:2012:497).

- 15 Kyseisten tuomioiden seurauksena Ranskan tasavalta ryhtyi perimään takaisin teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden tuottajille, joihin Copebi kuuluu, sääntöjenvastaisesti maksettuja tukia, ja FranceAgriMer antoi viimeksi mainitun osalta 29.3.2013 maksupäätöksen 5 042 768,78 euron suuruisen summan, joka oli maksettu vuosina 1998–2002 julkisena tukena, takaisinperimiseksi korkoineen.
- 16 Tribunal administratif de Nîmes (Nîmesin hallintotuomioistuin, Ranska) hylkäsi 20.1.2015 antamallaan tuomiolla Copebin vaatimuksen kyseisen maksupäätöksen kumoamisesta.
- 17 Cour administrative d'appel de Marseille (Marseillen ylempi hallintotuomioistuin, Ranska) hylkäsi Copebin mainitusta tuomiosta tekemän valituksen 18.4.2016 antamallaan tuomiolla.
- 18 Tämän jälkeen Copebi teki valituksen kyseisestä tuomiosta Conseil d'État:ssa (ylin hallintotuomioistuin, Ranska).
- 19 Kyseinen tuomioistuin toteaa, että vaikka päätöksessä 2009/402 viitataan yleisesti hedelmä- ja vihannesmarkkinoihin, jotka kuuluvat hedelmä- ja vihannesalan yhteiseen markkinajärjestelyyn, johon sovellettiin tosiseikkojen tapahtumahetkellä 18.5.1972 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1035/72 (EYVL 1972, L 118, s. 1) ja sittemmin 28.10.1996 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2200/96 (EUVL 1996, L 297, s. 1), jotka kumpikin koskevat hedelmä- ja vihannesalan yhteistä markkinajärjestelyä, jonka alaisuuteen teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden teollisuudenala kuuluu, ja vaikka 12.2.2015 annetusta tuomiosta komissio v. Ranska (C-37/14, ei julkaistu, EU:C:2015:90) ilmenee, että CEBI sai pääasiassa kyseessä olevat tuet helpottaakseen ranskalaisten tuotteiden menekkiä vaikuttamalla keinotekoisesti myyntihintaan tai markkinoilla tarjottaviin määriin, se ei kuitenkaan kuulu päätöksen 2009/402 15 perustelukappaleessa mainitun kahdeksan maatalousalan talouskomitean joukkoon.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kyseisestä päätöksestä ilmenee niin ikään, että pääasiassa kyseessä olevia tukia ei – kyseisen päätöksen 24–28 kohdassa kuvatun rahoitusmekanismin vastaisesti – rahoiteta tuottajien alakohtaisiksi osuuksiksi kutsutuin vapaaehtoisin maksuin vaan yksinomaan Oniflhorin maksamin tuin.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa tästä, että vaikka Oniflhorin teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden tuottajille CEBIN välityksellä maksamien tukien vuosittaiset määrät on sisällytetty päätöksen 2009/402 29 kohdassa olevaan taulukkoon, Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet kyseiset määrät, eikä mainitussa päätöksessä ole mitään, minkä perusteella voitaisiin olettaa, että komissio, joka mainitsee kyseisen päätöksen 15 perustelukappaleessa vain kahdeksan talouskomiteaa, joihin CEBI ei kuulu, olisi ottanut ne muodollisesti huomioon. Kyseinen taulukko esiintyy yksinomaan osassa, jossa on tarkoitus kuvailla kyseessä olevia tukia, eikä osassa, joka on omistettu takaisinperimismenettelylle.
- 22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii siis FranceAgriMerin Copebin osalta tekemän maksupäätöksen laillisuutta, joka perustuu päätöksessä 2009/402 tarkoitettujen tukien takaisinperimiseen. Kyseisen maksupäätöksen laillisuus riippuu sen mukaan muun muassa siitä, onko päätöstä 2009/402 tulkittava siten, että se kattaa Oniflhorin CEBille maksamat ja kyseisen komitean jäseninä olevien tuottajaryhmien teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden tuottajille jakamat tuet, vaikka CEBIä ei mainita kyseisen päätöksen 15 perustelukappaleessa lueteltujen kahdeksan maatalousalan talouskomitean joukossa ja vaikka kyseisten tukien rahoitustapa oli jokseenkin erilainen.

- 23 Tässä tilanteessa Conseil d'État on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko päätöstä 2009/402 tulkittava siten, että se kattaa Oniflhorin CEBille maksamat tuet, jotka kyseisen komitean jäseninä olevat tuottajaryhmät ovat jakaneet teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden tuottajille, vaikka CEBIä ei mainita [kyseisen] päätöksen 15 perustelukappaleessa lueteltujen kahdeksan maatalousalan talouskomitean joukossa ja vaikka kyseiset tuet, toisin kuin päätöksen 24–28 perustelukappaleessa kuvatussa rahoitusmekanismissa, oli rahoitettu ainoastaan Oniflhorin tuilla eikä myös tuottajien maksamilla vapaaehtoisilla maksuilla, ns. alakohtaisilla osuuksilla?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 24 Kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele lähinnä, onko päätöstä 2009/402 tulkittava siten, että se kattaa Oniflhorin CEBille maksamat tuet, jotka kyseisen komitean jäseninä olevat tuottajaryhmät ovat jakaneet teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden tuottajille, vaikka yhtäältä kyseistä komiteaa ei mainita kyseisessä päätöksessä lueteltujen kahdeksan maatalousalan talouskomitean joukossa ja vaikka toisaalta kyseiset tuet, toisin kuin mainitussa päätöksessä kuvatussa rahoitusmekanismissa, oli rahoitettu ainoastaan Oniflhorin tuilla eikä myös tuottajien maksamilla vapaaehtoisilla maksuilla.
- 25 Ensinnäkin sen osalta, että CEBIä ei mainita päätöksessä 2009/402, on todettava, että on kiistatonta, että pääasian kantaja sai Oniflhorin CEBIn välityksellä maksamaa tukea vuosina 1998–2002.
- 26 On niin ikään kiistatonta, että CEBIn oikeudellinen luonne on sama kuin päätöksen 2009/402 15 perustelukappaleessa mainitun kahdeksan muun maatalousalan talouskomitean, sitä säännellään samoin kansallisin säännöksin ja – kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa – sama julkinen elin eli Oniflhor on maksanut kyseiselle komitealle tukea, jonka tarkoituksena on helpottaa ranskalaisten tuotteiden menekkiä vaikuttamalla keinotekoisesti myyntihintaan tai markkinoilla tarjottaviin määriin.
- 27 On lisäksi todettava, että päätöksen 2009/402 1 artiklan mukaisesti ”valtiontuet, jotka Ranska on [SEUT 108 artiklan 3 kohdan] sääntöjen vastaisesti täytäntöönpannut ranskalaisia hedelmä- ja vihannestuottajia koskevinä kampanjasuunnitelminä vuosina 1992–2002, eivät sovellu yhteismarkkinoille.” On näin ollen todettava, että – kuten komissio kirjallisissa huomautuksissaan huomauttaa – päätöksen 2009/402 päätösosa ei rajoitu yksinomaan sen 15 perustelukappaleessa mainittuun kahdeksaan maatalousalan talouskomiteaan.
- 28 Tämän osalta on palautettava mieleen, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valtiontukien takaisinperimistä koskevat päätökset osoitetaan vastuussa olevalle jäsenvaltiolle eikä tuensaajille ja että yhdessäkään valtiontukien valvontamenettelyä koskevassa säännöksessä ei anneta kaikista niistä, joita asia koskee, juuri tuensaajalle mitään erityistä asemaa (ks. mm. tuomio 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, 81 ja 83 kohta).
- 29 Päätös 2009/402 on näin ollen – sen 5 artiklan mukaan – osoitettu nimenomaisesti Ranskan tasavallalle eikä erityiselle talouskomitealle. Kyseisen jäsenvaltion on mainitun päätöksen 2 artiklan mukaisesti toteutettava tarvittavat toimenpiteet kyseisessä päätöksessä yhteismarkkinoille soveltumattomiksi katsottujen tukien takaisinperimiseksi tuensaajilta ja siis määritettävä kyseisiä tukia saaneet elimet.

- 30 Unionin tuomioistuin on niin ikään täsmentänyt, että tukiohjelman yhteydessä komissio voi tyytyä tutkimaan asianomaisen ohjelman ominaispiirteet arvioidakseen päätöksensä perusteluissa, annetaanko ohjelmassa tuensaajille olennaista etua verrattuna niiden kilpailijoihin ja onko se omiaan hyödyttämään olennaisesti yrityksiä, jotka toimivat jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, kun otetaan huomioon yksityiskohtaiset säännöt, joista ohjelmassa säädetään (tuomio 7.3.2002, Italia v. komissio, C-310/99, EU:C:2002:143, 89 kohta).
- 31 Komission päätöksen, jossa tuki todetaan sisämarkkinoille soveltumattomaksi, ei siis tarvitse sisältää tukiohjelman perusteella yksittäistapauksissa myönnettyjen tukien erillistä arviointia. Kunkin kyseessä olevan yrityksen tilannetta on tutkittava vasta siinä vaiheessa, kun tukia peritään takaisin (ks. vastaavasti tuomio 7.3.2002, Italia v. komissio, C-310/99, EU:C:2002:143, 91 kohta).
- 32 Tilanne on sitäkin suuremmalla syyllä tämä, kun – kuten komissio toteaa – komissio ei kykene saamaan asianomaiselta jäsenvaltiolta tyydyttäviä tietoja siitä nimenomaisesta tavasta, jolla kyseisiä toimenpiteitä on sovellettu.
- 33 Siitä, että CEBI ei ole niiden kahdeksan maatalousalan talouskomitean joukossa, jotka mainitaan päätöksessä 2009/402, ei näin ollen voida päätellä, että kyseinen päätös ei kata tukia, jotka Oniflhor maksoi kyseisen maatalouden talouskomitean välityksellä ja jotka myönnettiin Copebille.
- 34 Ei myöskään voida väittää, että päätös 2009/402 olisi tehty jättäen huomiotta pääasian kantajan oikeus tulla kuulluksi. On nimittäin palautettava mieleen, että unionin tuomioistuin on katsonut niin ikään, että asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan h alakohdassa tarkoitettua ”asianomaisen osapuolen” käsite viittaa ennalta määrittelemättömään henkilöryhmään (ks. vastaavasti tuomio 27.10.2011, Itävalta v. Scheucher-Fleisch ym., C-47/10 P, EU:C:2011:698, 132 kohta) ja että kyseisessä säännöksessä ei näin ollen edellytetä sitä, että tiettyjä oikeussubjekteja kehoitetaan erikseen esittämään huomautuksensa (ks. vastaavasti tuomio 14.11.1984, Intermills v. komissio, 323/82, EU:C:1984:345, 17 kohta).
- 35 Sen ainoa tarkoitus on velvoittaa komissio toimimaan siten, että kaikki henkilöt, joita asia mahdollisesti koskee, saavat asiasta tiedon ja saavat tilaisuuden esittää huomautuksensa. Tässä tilanteessa Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistu ilmoitus on valtiontukien valvonnan alalla asianmukainen keino tiedottaa menettelyn alkamisesta kaikille asianomaisille osapuolille (ks. vastaavasti tuomio 14.11.1984, Intermills v. komissio, 323/82, EU:C:1984:345, 17 kohta ja tuomio 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, 80 kohta).
- 36 Toiseksi on todettava seikasta, jonka mukaan Copebin saamat tuet – toisin kuin komission päätöksessä 2009/402 kuvaama rahoitusmekanismi – rahoitettiin yksinomaan Oniflhorin tuilla eikä niin ikään tuottajien vapaaehtoisilla maksuilla, että mainitusta päätöksestä ilmenee, että asianomaiset alat varmistivat kampanjasuunnitelmien rahoittamisen 30–50 prosentilla. Tätä alakohtaista osuutta siis täydennettiin viranomaisilta Oniflhorin välityksellä peräisin olevalla rahoituksella. Näitä alakohtaisia osuuksia vaativat maatalousalan talouskomiteat, ja kyseisen osuuden maksamatta jättäminen merkitsi lähtökohtaisesti sitä, että kieltäydyttiin vastaanottamasta Oniflhorin tukia.
- 37 On todettava, että vaikka Copebin saamat tuet rahoitettiin yksinomaan Oniflhorin tuilla ilman asianomaisen alan osuutta, on kuitenkin niin, että kyseiset tuet myönnettiin valtion varoista.
- 38 Tällainen seikka ei näin ollen voi merkitä sitä, että Copebin saamia tukia ei luokiteltaisi SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi ja että ne eivät siis kuuluisi päätöksen 2009/402 soveltamisalaan.
- 39 Siltä osin kuin alakohtaisten osuuksien maksamatta jättäminen oikeuttaa kaikkien Oniflhorin maksamien tukien ulkopuolelle jättämiseen, on lisäksi palautettava mieleen, että unionin tuomioistuin on jo katsonut, että kysymys siitä, oliko asianomaisille yrityksille myönnetty etu kansallisen lainsäädännön mukainen vai oliko kyse päinvastoin veron kiertämisestä tai veropetoksesta, ei ole

merkityksellinen kyseisen jäsenvaltion velvollisuuden, jonka mukaan tuki on perittävä takaisin asetetuissa määrärajoissa, kannalta (tuomio 5.5.2011, komissio v. Italia, C-305/09, EU:C:2011:274, 42 kohta).

- 40 Se, että Copebi onnistui samaan edun kampanjasuunnitelmista osallistumatta niiden maksamiseen ja että se sai sitä enemmän hyödyttäneen järjestelyn kuin muut tuensaajat, ei siis ole seikka, jonka vuoksi se jäisi päätöksen 2009/402 soveltamisalan ulkopuolelle.
- 41 Pääasian kantaja väittää kolmanneksi, että toisin kuin päätöksessä 2009/402 tarkoitetut kampanjasuunnitelmat toimialakohtainen tukijärjestely teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden teollisuudenalalle liittyi rakennesuunnitelmaan, joka oli suhdannetukien ja kertaluonteisten tukien muodossa ja jonka tarkoituksena ei ollut lieventää tilapäistä liikatarjontaa.
- 42 On kuitenkin todettava, että ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että Oniflhorin CEBille maksama tuki oli rahoitustuki, joka toistettiin kunkin asianomaisen markkinointivuoden aikana, ja sillä pyrittiin vastaamaan haasteisiin, joita kyseisellä teollisuudenalalla oli Italian ja Espanjan jalostusteollisuuden sekä Keski-Euroopan maista tuotujen raaka-aineiden aiheuttaman voimakkaan kilpailupaineen vuoksi. Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee niin ikään, että kyseinen tuki laskettiin joka vuosi käytetyn sadonkorjuumenetelmän ja tuotteen käyttötarkoituksen perusteella tietyn hedelmämäärän puitteissa.
- 43 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että päätöstä 2009/402 on tulkittava siten, että se kattaa Oniflhorin CEBille maksamat ja kyseisen komitean jäseninä olevien tuottajaryhmien teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden tuottajille jakamat tuet, vaikka yhtäältä kyseistä komiteaa ei mainita kyseisessä päätöksessä lueteltujen kahdeksan maatalousalan talouskomitean joukossa ja vaikka toisaalta kyseiset tuet, toisin kuin päätöksessä kuvatussa rahoitusmekanismeissa, oli rahoitettu ainoastaan Oniflhorin tuilla eikä myös tuottajien maksamilla vapaaehtoisilla maksuilla.

Oikeudenkäyntikulut

- 44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Ranskan toteuttamista hedelmä- ja vihannesalan kampanjasuunnitelmista 28.1.2009 tehtyä komission päätöstä 2009/402/EY on tulkittava siten, että se kattaa Office national interprofessionnel des fruits, des légumes et de l'horticulture (Oniflhor) comité économique bigarreaux industrielle (CEBI) maksamat ja kyseisen komitean jäseninä olevien tuottajaryhmien teolliseen käyttöön tarkoitettujen Bigarreau-kirsikoiden tuottajille jakamat tuet, vaikka yhtäältä kyseistä komiteaa ei mainita kyseisessä päätöksessä lueteltujen kahdeksan maatalousalan talouskomitean joukossa ja vaikka toisaalta kyseiset tuet, toisin kuin päätöksessä kuvatussa rahoitusmekanismeissa, oli rahoitettu ainoastaan Oniflhorin tuilla eikä myös tuottajien maksamilla vapaaehtoisilla maksuilla.

Allekirjoitukset